

Še o varčevanju

Že večkrat je »Domoljub« pisal o veliki potrebi in izredni važnosti pravega varčevanja. Mnogo pametnega in uvaževanja vrednega je povedal. Toda to vprašanje se nam zdi tako važno, da se je treba z njim popečati še in še. Saj je vprav varčevanje skoraj edino orožje, s katerim se vsaj kolikor toliko uspešno upiramo, da nas sedanja stiska popolnoma ne pokoplje.

Kje in kako pa naj varčujemo? Že zdrava pamet nam veleva, da je treba varčevati pri stvareh, ki za življenje in napredek posameznika ter za obstoj in razvoj družine niso neizogibno potrebne, brez katerih se torej prebije. Prav tako pa nas zdrav razum uči, da bi bilo zelo napačno, ko bi varčevali pri tistih rečeh, ki so nam neizogibno potrebne, če hočemo zdravo živeti in se ohraniti na površju v moralnem, pa tudi v gospodarskem in gmotnem oziru.

Po našem mnenju spadajo med nepotrebne, ali vsaj med najmanj potrebne reči, brez katerih se lahko dobro živi, zlasti *alkoholne pijače, tobak in neprimerna, razkošna (zlasti ženska) obleka*. Pa tudi med živili je mnogo nepotrebne in celo škodljivega. Kaj nam je treba *kave, čaja, čokolade, toliko sladkorja, belega kruha* in še toliko drugih poživil in dražil, ki jih prodajajo po prodajalnah danes že v vsaki najmanjši vasi?!

Na drugi strani je pa zopet premnogo ljudi, ki smatrajo vsakovrstno, po našem mnenju, zlasti za sedanje čase, neizogibno potrebno *čtivo*, za nepotrebno in se skrbno ogibajo vsakega še tako neznatnega stroška za *časopise, za poučne in strokovne knjige, za članarino* pri tem ali onem dru-

štvu itd. Marsikomu ni nič žal, ako tu in tam da za liter vina, ali ako si privoščiti vsak dan po nekoliko cigaret. Nikakor ga pa ni mogoče pridobiti, da bi pristopil v to ali ono društvo, da bi naročil časopis ali strokovno knjigo in tako dalje.

Vsakemu razsodnemu in resnemu človeku, ki količkaj pravilno presoja današnji gospodarski položaj, mora biti jasno, da je neprimerno bolje štediti pri stvareh, ki nam nudijo samo trenuten zelo dvomljiv užitek, večkrat pa povzročajo veliko škodo, nego pri stvareh, od katerih imamo trajno in vsestransko korist v duševnem in v gmotnem oziru. Če izdam na teden le 10 Din za pijačo in 10 Din za tobak in žveplenke, imani na leto že čez 1600 Din stroškov za stvari, ki vsaj nič ne kristijo, če že niso škodljive. Kako lahko bi bilo od tega zneska odtrgati le par sto dinarjev, pa bi imeli celo leto potrebno čtivo za zabavo in strokovni pouk.

Vprav strokovno čtivo še nikdar ni bilo tako krvavo potrebno, kakor v dandanašnjih, hudih časih. Slep in gluhi bi moral biti, kdor ne uvidi, da se vrši v vseh strkah našega gospodarstva velik preobrat. Pánege, ki so veljale deslej za najvažnejše, propadajo in bodo popolnoma propadle. Druge, ki so deslej pomenile bore malo, pridobivajo čim dalje večjo veljavo. Stara uglajena smer našega kmetijskega gospodarstva se je že močno izpremenila, pa se bo v kratkem še bolj. Prilagoditi se bo treba novim gospodarskim razmeram, ki jih narekuje preobrat v svetovnem gospodarstvu. Kdcr ne bo uvaževal teh izprememb, kdcr se v svojem gospodarstvu ne bo brigal za zahteve izpremenjenega položaja, ampak bo tislal naprej po starem kolovozu, bo obtičal brez nade na rešitev. Odkod pa naj se

naš preprost kmetovalec, živinorejec, sadjar, vinogradnik itd. pouči v zahtevah novodobnega gospodarstva, kje naj izve, kako mu je gospodariti, kaj mu je opustiti, česa se mu je bolje oprijeti, kako naj se bolj racionalno poprime te ali one panoge? Edino strokovno časopisje in strokovne knjige, sodelovanje v strokovnih društvih, udeležba na strokovnih predavanjih, tečajih in raznih drugih poučnih prireditvah mu nudijo priliko, da se pouči o vseh novodobnih gospodarskih pojavih in o načinu, kako mu je preurediti svoje gospodarstvo, da bo ustrezalo zahtevam sedanjega časa in mu zagotovilo vsaj skromen obstanek na domači grudi.

Kdor torej varčuje pri stroških za strokovno izobrazbo, ta le na videz varčuje, v resnici pa lahkomišlno zapravlja. X.

O pretakanju sadjevca

Minulo jesen so naredili sadjarji posebno mnogo sadjevca — največ jabolčnika. Zaradi že več let obstoječe krize v vinski trgovini, zastaja tudi promet s sadjevcom. Precej te robe bo treba hraniti za poletje in nekaj najbrže tudi še čez zimo 1932-1933. Če pa hočemo sadjevec toliko časa ohraniti dober in stanovit, moramo z njim prav previdno ravnati, ker se mnogo lažje pokvari nego grozdno vino. Pred vsem je važno, da ga o pravem času in pravilno pretočimo, to se pravi, da ločimo čisto tekočino od kaleža, ki se je nabral na dnu posode v obliki rjavega blata. Ta kalež obstoji povečini iz kvasnic (kislinskih gliv), ki so se vsedle na dno, ko so opravile svoj posel, ko so namreč predelale sladkor v ogljikovo kislino in alkohol. V mrzlem letnem času, torej čez zimo, bi sadjevec za silo lahko ostal na drožeh. Toda takoj na pomlad bi nastala nevarnost, da se začno kvasnice razkrajati in se vzdigovati navzgor. Sadjevec bi se skakil in popolnoma pokvaril. Zato je pa

zelo potrebno, da ga pretočimo prej, preden se more začeti kvariti.

Pravi čas za pretakanje nastopi, ko sadjevec pokipi in se popolnoma izčisti. To se zgodi najkasneje proti koncu novembra meseca. December in januar sta potemtakem najugodnejša meseca za pretakanje. Za to delo izberemo lepo mrzlo vreme, ko vleče sever ali pa burja. V južnem vremenu ne pretakajmo.

Pretakanje se izvršuje lahko na več načinov. Navadno pretakajo s keblji ali škafi. To je najslabši način, ker se sadjevec preveč razprši na zraku in zgubi večino ogljikove kisline — pravijo, da se »ubije«. Če ne moremo drugače pretakati, glejmo vsaj na to, da vina po nepotrebnem preveč ne razpršujemo. Kebelj postavljajmo tik pod pipo, da pijača ne pada pregloboko. Prav bi tudi bilo, ko bi na pipo pritrdili gumijevo cev, ki bi segala do dna škafova, v katerega točimo. Prav tako bi bilo treba nataktniti na lij (lakotnico) primerno (lahko tudi leseno) cev, ki naj bi segala do blizu dna sode, v katerega pretakamo sadjevec. Na tak sicer preprost način pa vendarle preprečimo, da se sadjevec preveč ne »ubije«. Tudi iz škafov ga vlivajmo v lij prav od blizu in polahko.

Kdor ima kaj več sadjevca, bi bilo preprosto pretakanje s kebljem ali škafovom prezamudno. Hitro in bolje opravimo to delo z vinsko sesalko ali pumpo. Cev, po kateri teče sadjevec iz enega sode v drugega, mora segati pa tudi v tem slučaju do blizu dna sode, v katerega točimo.

Najlepše in najpopolneje se pretaka z mehomo. S to pripravo tako rekcč pretlačimo z zračnim pritiskom tekočino iz enega sode v drugega, ne da bi količkaj izgubila ogljikovo kislino. Seveda mora biti priprava v redu, da se da pravilno in zanesljivo pritrditi na sod. Kjer je pripravo dobiti na posodo, je vredno, da se je poslužimo. Večje vinske trgovine pre-

takajo z mehom. Ako je prilika, naj se na ta način pretoči tudi sadjavec.

Prav ugodno, brez izgube ogljikove kisline pretočimo sadjavec, ako pretakamo iz večjega soda v manjše sodce, ki pa morajo stati nižje, nego oni, iz katerega točimo. Sodce se sam od sebe gladko napolni, ako sega višina njegove vehe do višine pipe polnega soda, ki ga mislimo pretočiti. Treba je samo od pipe napeljati skozi vehe do dna praznega sodca cev in pipo odpreti. Na ta način tudi lahko pretakamo s pomočjo krive natege ali primerne gumijeve cevi.

Naj pa že kdo pretaka tako ali tako, v vsakem slučaju je potrebno, da uporablja za pretakanje popolnoma snažne in čiste sode, ki so brez vsakega neprijetnega vonja. Pred uporabo je dobro sode nekoliko zažveplati (na 10 hl vsebine en azbestni trak). Tudi drugo posodje in orodje je treba pred uporabo temeljito očistiti, da ne zatrosimo v sadjavec kake bolezni. Izpraznjene sode moramo takoj pomiti in zažveplati. Neopustljiva malomarnost bi bila, ako bi pustili sod, iz katerega smo potočili vino, nepomiti, da bi v njem droži gnile in ga temeljito kvarile.

Kdor ima več sodov sadjevca, pa mu za pretakanje manjka posode, si prav lahko pomaga, ako ima le en primerno velik, prazen sod. Vanj pretoči prvi sod. Tega hitro pomije in pretoči vanj drugi sod itd. Nazadnje mu ostane en sod prazen. Sode natočimo do vrha, in jih zamašimo, da ne more zrak do tekočine.

Droži od sadjevca niso kaj prida in je najbolje, da jih vržemo na kompost. H.

Važno gospodarsko delo

(Iz delovanja sreskega kmetijskega odbora v Dravogradskem srezu.)

Sreski kmetijski odbor za dravogradski srez vzorno deluje, kar priča sledeče: Ustanovil je v tekočem letu sadno drevesnico, kjer se bo v letu 1932 posejalo okrog 14 kg sadnih

pešk, 35 kg orehov ter posadilo 2000 sadnih divjakov. Enoletne orehove sadike bo odbor oddajal že v jeseni leta 1932. Sadno drevje pa bo godno za oddajo v l. 1936. Na ta način se bodo krile vse potrebe sadnega drevja za ves srez. Brez dvoma pa bo sadno drevje, vzgojeno v sreski sadni drevesnici, dobro uspevalo, ker bo aklimatizirano.

Nadalje podpira odbor z denarnimi sredstvi dve dekleti, ki sta se posvetili kmetijstvu. Ena obiskuje gospodinjski tečaj v Marijanišču v Ljubljani, druga pa prakticira pri sreskem kmetijskem referentu na Prevaljah do sprejema na višjo gospodinjsko šolo v Št. Futogu pri Novem Sadu.

Kmetijski odbor je prispeval tudi k nagradam za v letu 1931 licitirane bike 5000 Din. Odbor bo v kratkem času nagradil kmetijske posle t. j. pomočnike in gospodarske pomočnice, ki služijo nad 10 let pri enem gospodarju tako, da prejme vsak prejemnik nagrade od 50 do 500 Din (po službeni dobi). Mnogo pa je odbor prispeval tudi potrebnim in delavnim kmetijskim korporacijam. Za cepljenje prašičev proti rdečici je izdal 3000 Din. — Tainiške posle vrši sreski kmetijski referent g. Zdolšek, ki bo pozneje vodil tudi strokovno delo v sadni drevesnici sreskega kmetijskega odbora.

Naša živinoreja in njen današnji položaj

Težko je danes pisati o pospeševanju živinoreje, ko so cene živini tako padle, da je naravnost nezaslišano. Res je pa tudi, da bo to stanje privedlo do propada ne samo te panoge, ampak celotnega našega kmetijskega gospodarstva. Toda umen živinorejec ne sme nikdar obupati in pustiti vsega v nemar, ampak mora vedno gledati naprej v bodočnost.

Zgodovina gospodarskih kriz nam pripoveduje, da so se redno menjavale dobe visokih cen za kmetijske izdelke, ko je bilo povpraševanje po

njih živahno, z dobami nizkih cen, ko je nastopila nadprodukcija potrebščin, ki niso mogle najti potrošnikov.

Med vojno so bili milijoni delavcev odtegnjeni kmetijskemu delu. Posledica je bila zmanjšanje pridelkov, povpraševanje po njih je raslo in zato so se cene dvignile. Visoke cene so vzpodbudile tiste milijone delavcev, ko so se vrnili iz vojne domov, da zvišajo množino pridelkov z vsemi mogočimi sredstvi: s stroji, umetnimi gnojili in z drugimi pripomočki. To stremljenje so stopnjevali po vojni od leta do leta in dosegli v zadnji dobi izredne uspehe. Pri tem so jim pomagale tudi vremenske prilike, ki so dale dobre letine. Zaloge žita so se kopičile in letni neprerabljeni ostanki so se vedno večali.

Cene so padale najprej pri žitu, potem pri ostalih kmetijskih pridelkih in naposled pri živini. S tem je bil udarjen kmet, ki ne more prodati svojih pridelkov ali pa le po zelo nizkih cenah in ne more dobiti denarja; da bi kupil druge potrebščine. Prizadeta pa je s tem tudi obrt in Industrija, ki največ blaga preda kmetu, obenem pa tudi trgovina. Posledica je zmanjšanje dela v tvornicah in obrtih, odpuščanje delavcev, ki so potrošniki kmetijskih pridelkov. Vsi stanovi skupaj so torej povezani v eno verigo, ki jo drži člen — kmet. To je kratka slika današnje svetovne gospodarske krize.

Kakšno vlogo pa igra živinoreja v tej krizi? Cene za živino so najzadnje padle, za mleko se pa še dandanes prilično držijo. Kaj naj stori naš kmet z živino? Kmetijsko gospodarstvo zahteva živino za vožnjo, mleko, gnoj in za druge koristi. Brez živine kmetija ne more obstojati. Če je pri hiši dovolj krme za vso živino do zelenega in če ni ravno največje nujnosti za denar, tedaj naj jo vsakdo skuša držati do spomladi, ko bodo cene gotovo boljše nego so sedaj. Tako so imeli Dolenski, precejšen del Štajerske in Prekmurje močno sušo, vsled česar primanjkuje tam krme. Bile so suše tudi druga leta, toda kmet je tedaj odpro-

dal pridelke in si za izkupiček nabavil seno. Letos pa nima kaj prodati, zato je prisiljen dati iz hleva živino, pa naj jo proda mesarju ali zakolje in odproda meso med sosede. Odprodane ali zaklane bo toliko živine, da *mora v prihodnjem letu nastopiti pomanjkanje živine*. Tedaj bodo cene drugačne.

Padec cen živine pa ni nastopil samo pri nas, ampak tudi drugod. Iz Madjarskega poročajo, da je dosegla na tamkajšnjih sejnih klavna živina ceno 1,50—2,50 Din za kilogram žive teže. Torej je tudi tam hudo. Na Češkem in v Avstriji, ki sta bolj industrijski državi, so z visokimi carinami še vzdržali cene živine; toda tudi tam se kmetem ne godi dobro. To pričajo vesti, da se kmetje s silo branijo proti rubežnim zaradi davkov. Huda prede kmetu povsed.

V tej stiski naj se naš kmet zaveda, da mu bo v bodoče možno obnoviti živinorejo le tedaj, *če si bo ohranil za njo dobra podlago*. Pameten živinorejec bo danes, ko mora spraviti nekaj glav iz hleva, odstranil le najslabšo živino. Vsako dobro plemensko žival si bo obdržal, kajti ona mu mora pozneje nuditi zarod, ki mu bo zopet napolnil hlev z dobičkanjskimi živalmi. Nikar ne prodajati najboljših iz črede samo za to, da se dobi nekaj več stotakov, kajti ta denar je drago plačan. Posebno je paziti živinorejskim zadrugam, da ne pridejo dobre plemenske krave pod nož, kajti od njih zavisi vsa bodočnost naše živinoreje. Te zдруge so začele v zadnjih letih pridno delati. Škoda, velika škoda bi bila, če bi bilo njih delo prekinjeno, kajti treba bo potem zopet leta in leta, preden se bo to delo obnovilo.

Se važnejše vprašanje je *ohranitev bikov*. Če naš živinorejec nima dovolj krme ali je pa prisiljen prodati iz hleva kak rep živine, tedaj se najprej zmisli na bika. Ta samo žre, ne donša mu skoraj nikakih koristi, kajti nizka skočlna ne krnje niti četrtino stroškov za krmo. Torej proč z njim. In danes so velike vasi in cele občine — brez bika. Kam bo to privedlo, si

Iahko vsak sam misli. Prihodnje leto ne bo niti telet, niti krav z mladim mlekom. Tedaj bodo zagnali živinorejci krik na pomoč: dajte nam bilke! — Odkod jih vzeti, če ste jih vse poklali. Nakup v inozemstvu ne bo mogoč, ker ne bo denarja. Domačih bikov ne bo in katastrofa v živinoreji bo še hujša nego je dandanes.

Nekateri se zanašajo: bo že vlada poskrbela. Tisti, ki čaka na rešitev iz svojega slabega gospodarstva potom oblasti, bo prej propadel. *Živinorejci! Sami si morate pomagati, če hočete rešiti svojo živinorejo!* Nikar čakati na pomoč od zunaj. Ker je pa vsak sam prešibek, združite se skupaj in pomagajte si vzdrževati bilke — dobre plemenjake čez zimo, ker bo to vsem skupaj v veliko korist. Samopomoč — skupna pomoč — vsi za enega, eden za vse! Ta načela upoštevajte, če hočete kolikortoliko srečno prebroditi današnjo gospodarsko krizo.

Lesene stavbe

Predno nastopi zima, čas sečnje lesa, se mi zdi važno podati nekaj smernic našemu kmetu in obrtniku, ki sta najbolj prizadeta v današnji vsesplošni krizi, katero si pa še povečata sama z nepravilnim gospodarjenjem.

Za primer naj navedem slučaj, ki se je zgodil in se jih še dogaja mnogo, posebno pri našem kmetu. Ima lepo zaraščen gozd. Nekaj lesa je že posekanega in leži neobeljen med okleščeni vejami, da se ga prijemlje goba, plesnoba in takšen čaka še na lubadarja, da se zaredi v njem in po njem še v ostali gozd. Tako ležeči hlodi čakajo lesnega trgovca, ki ob pogledu na takšen les obrne hrbet ali pa prevzame za ceno, kolikor je stalo kmeta oz. posestnika sekanje samo. Prevelika pohlepnost trgovca (oz. mešetarja), kajti pravih trgovcev je zelo malo, pa dovede do špekulacij s takšnim slabim lesom, ki zelo kvarno vplivajo na izvozno trgovino.

Povdarja se vedno, da je les po količini in vrednosti naš najboljši izvozni

predmet. Zato se pri naš polaga vse premalo važnosti tam, odkoder ta predmet izhaja, to je predvsem pri našem gozdnem posestniku. Treba je torej, da bi se po deželi osnovali zimski tečaji za naše gozdne posestnike, kjer bi predaval učitelj, ki je »zrastel« v gozdu, in ki ima zato tudi potrebno znanje o gospodarstvu.

Kmet si želi učitelja, ki bi mu z dobrim naukom vcepil veselje do gozda.

Ni čuda, da silijo kmetski sinovi iz domače grude v tujino in mesta, kajti v stanu, kakršnem se nahaja njegova domačija, ne vidi lepe bodočnosti.

Če hoče kmet napredovati, so mu potrebna tudi primerna gospodarska poslopja. Seveda smatra samo zidano za dobro, da bi pa gradil z lesom, ki ga ima v izobilju doma, to mu ne pride na misel. In ravno to v mnogih slučajih upropašča našega gospodarja na deželi. Kadar gradi novo poslopje, za katero si je štedil denar, kupuje drag material, namesto da bi si gradil s svojim materialom, s katerim so gradili njegovi predniki, katerih poslopja še danes stoje, če so bila solidno zgrajena.

Raje si vzame posojilo, za katero odplačuje visoke obresti. Ko postane star in bi imel uživati, kar je v letih delazmožnosti pridobil, mu rado preide vse v tuje roke. Tako prehajajo posestva iz rok ubogega kmeta v roke brezsrčnih špekulantov. Vršni se prava trgovina s posestvi, kar je slab znak za naše gospodarstvo.

Poglejmo si kmeta v drugih državah: v Švici, Norveškem, Ameriki itd. Tam grade gospodarska in stanovanjska poslopja samo iz lesa.

Znano je tudi, da imajo ti narodi najlepšo živino, na kar mnogo vplivajo leseni hlevi, ker so suhi in za živino zdravi. Tudi za seno in žito je najboljša lesena shramba.

Da so lesene stavbe samo za malo časa, reče oni, ki starega lesa v suhi stavbi ni videl. Še danes stoje stavbe stare po par stoletij, ki so jih gradili z lesom, kakršnega so posekali, brez

ohranjevalnih sredstev, katerih pa imamo danes dovolj in se lahko z njimi življenska doba stavbe še podaljša. Če gradimo s suhim lesom in če je les na suhem, pod dobrim krovom, je razpadanje lesa izključeno.

Pri malo gledamo pri nas nato, da bi gradili s čisto domačim materialom, kajr bi prišel v poštev predvsem les, ker je najcenejši stavbeni material.

V tem pravcu delajo drugih, na lesu bogatih državah, kjer se mnogi mladi arhitekci specializirajo samo za lesne zgradbe, ki se bodo še dolgo gradile, ker se je les pokazal za zelo dober stavbeni material, če ga znaš upor. biti.

Z mirno vestjo trdim, da ni življenjska doba lesene stavbe nič manjša od zidane z opeko, če je streha dobro oskrbovana.

Gradimo z lesom in si ne nakopavamo večnih dolgov s kupovanjem dragega materiala.

Delajmo po teh smernicah, da si pomagamo sami in Bog nam pomore.

Denar

g Ljubljanska denarna borza. Najvažnejša vest na denarnem trgu je pač ta, da je v zadnji dobi angleški funt zopet znatno nazadoval. Od svoječasnih 274 Din je padel danes že na 188 Din, torej za eno tretjino svoje vrednosti. Tako je svetovna kriza zrušila najtrdnjšo svetovno valuto, o kateri ni nikdo pričakoval, da bi znala kdaj kolebat. Danes je bodočnost funta popolnoma nejasna in nikdo ne more predvideti, na kateri višini bo Anglija stabilizirala svoj denar. Prenizko ne bo mogla iti, drugače obstoji nevarnost za angleško gospodarstvo. — Na ljubljanski denarni borzi je promet v zadnjih tednih okrog 10 do 14 milijonov dinarjev na teden. V Curihu notira naš dinar 9.05 centimov. Temu primerno so tudi na ljubljanski borzi tečaj inozemskih deviz naslednji: 1 angleški funt 188.56 Din, 1 ameriški dolar 56.45 Din, 1 holandski guldinar 22.77 Din, 1 nemška marka

13.56 Din, 1 švicarski frank 11 Din, 1 belgijski belga 7.85 Din, 1 italijanska lira 2.89 Din, 1 francoski frank 2.21 Din, 1 češka krona 1.67 Din.

g Poslovanje z avstrijskim šilingom. Po padcu angleškega funta je bilo pričakovati, da bo padel tudi avstrijski šiling. Avstrijska vlada pa je to preprečila z zelo strogimi deviznimi odredbami, s katerimi vzdržuje Narodna banka šiling na sedanji višini. Uvoznikom dovoljuje le neznatne vsote deviz za plačevanje njih obveznosti. Plačevanje v šilingih pa inozemstvo odklanja. V neuradnem prometu je tečaj šilinga v inozemstvu zelo padel, kar velja seveda le za manjše zneske in za učinkovite šilinge, t. j. denar.

Živina

g Padec živinskih cen. Položaj v živinski kupčiji je danes naravnost obupen. To pa ne velja samo za našo državo, ampak tudi za druge. Zgoraj so navedene cene naših živinskih sejnov, kakor jih uradno poročajo sejski organi. Toda v resnici so v marsikakem slučaju še mnogo nižje nego tamkaj označeno. Tako je bilo že v Slovincu navedeno, da je prodajalec — kmet pod vplivom kupca-mesarja — povedal nadzorniku cen višjo ceno za prodane vole, nego jo je res dosegel. Takih slučajev je mnogo. — Kakor poročajo iz Bogojine v Prekmurju, so tamkaj dnevne cene za krave 1.50—2.50 Din za kg. Toda ko je prišlo do sejma, so ponujali za krave le po 50—75 par in celo le 40 par za kg. — Ni čudno, če so kmetje obupani in ogorčeni. — Tudi na Češkem je marsikje ravno tako slabo kakor pri nas, kakor poročajo češki kmetjski listi. Tako je vzhodno od Košic na sejmu dobil kmet za kravo le 100 čeških kron, t. j. 167 Din. Nadalje poročajo isti listi, da so na Slovaškem ovce po 20 Kč in konji se dobe tudi že za 70 Kč, t. j. 117 Din. — Nič boljše ni na Madjarskem. Opitane svinje stanejo 6 Din kg, par kokoši 6 do 9 Din. Na vasi prodajajo govedino

po 4—5 Din, teletino po 6—7 Din kg. Konje koljejo in krmijo njih meso prašičem. Obupne razmere. — Primerjajmo cene na ljubljanskem živalskem sejmu s cenami prejšnjih let, dobimo naslednjo sliko:

	Začetek decembra		
	1929	1930	1931
voli I.	10.00	9.00	5.00—5.50
voli III.	8.00	7.00	3.00—4.00
krave deb.	6.00—7.00	5.50—6.50	4.00—4.50
klobasarice	3.00—4.50	3.00—3.50	2.00—3.00
teleta	14.00	12.50	4.50—5.50

Nizje pač skoro ne more iti.

g *Ljubljanski živalski sejem dne 2. decembra 1931.* Ta sejem je navadno najživahnejši pred zimo. Tudi sedaj je bil dogon živine zelo znaten, mnogo večji nego v prejšnjih sejmih, toda kupcev je bilo le malo. Cene živini so ponovno padale, posebno za teleta. Dognali so prodajalci (v oklepajih število prodanih glav): 142 (9) konj, 48 (20) volov, 85 (26) krav, 27 (10) telet in 128 (58) prašičkov za rejo. Cene so se dosegle kakor sledi in so označene za kg žive teže, v oklepajih so cene prejšnjega sejma: voli prvovrstni 5—5.50 (na prejšnjem sejmju jih ni bilo), voli drugovrstni 4—5 (4.50—5), vprežni voli 3—4 (3.50 do 4), krave debele 4—4.50 (4—5), klobasarice 2—3 (2—3), teleta 4.50 do 5.50, celo 4 Din za slabše kakovosti (5—6). Prašički za rejo so se trgovali po 80—100 Din za komad kakor na prejšnjem sejmju.

g *Mariborski prašičji sejem 4. decembra 1931.* Pripeljali so le 94 prašičev, ki so jih prodajali po naslednjih cenah: Mladi prašički 5—6 tednov stari 50—81, 7—9 tednov 90 do 100, 3—4 mesece 15—200, 5—7 mesecev 300—400, 8—10 mesecev 450 do 500, 1 leto stari 560—850 Din. Za 1 kg žive teže 5—6 Din, 1 kg mrtve teže 7—9 Din. Prodanih je bilo 60 prašičkov.

g *Mariborski živalski sejem.* Dogon je znašal 17 konj, 14 bikov, 143 volov, 348 krav in 13 telet, skupaj 513 glav. Prodanih je bilo 216 glav, od teh za izvoz v Italijo 14 glav. Cene

za 1 kg žive teže so bile naslednje: voli debeli 3.50—4.25, poldebeli 2.50 do 3, vprežni 2—2.75, biki za klanje 2—2.50, krave 2—2.50, klavne debele 2—3, plemenske 1.50, klobasarice 1.25, molzne 3—4, breje 3—4, mlada živina 2.75—4 Din.

Cene

g *Lesno tržišče.* Položaj je na lesnem trgu še vedno neizpremenjen; opazati je le nekaj povpraševanja po rezanem lesu. Medtem ko za rezano bukovino v jeseni ni bilo skoraj nikakega zanimanja, se išče sedaj tako obrobjeno kakor neobrobjeno, parjeno kakor neparjeno blago. Cene so ostale povsem nespremenjene. Po tramih je dnevno povpraševanje in najbrže jih bo spomladi celo zmanjkalo. V mehkem lesu malo zanimanja. Glede drv je opaziti, da se zaloge suhih drv krčijo. V splošnem je vidno neko oživiljenje v povpraševanju, glede cen pa še ni izgledov zaboljšanje. — V zadnji dobi se v Južni Afriki kaže zanimanje za naš les, predvsem za razni mehki les za izdelovanje zabojev, pa tudi za druge vrste, posebno za jamski les, ki ga potrebujejo tamkaj v velikih količinah za svoje rudnike.

g *Hmelj v Savinjski dolini.* V zadnjih par tednih se je zopet prodalo nekaj hmelja, večinoma za angleški račun. Prvovrstno blago je že vse razprodano, zato se trži sedaj le še srednje in slabše blago po 5—6 Din za kg. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene. Računa se, da je v rokah producentov le še kakih tisoč stotov hmeljskega pridelka.

g *Kupčija z jajci.* Vsled mrzlega vremena je proizvodnja jajc padla na ničlo. Vzlic temu pa cene nazadujejo. Vzroki so različni. Predvsem je Francija kontingentirala jajčni uvoz in v Anglijo se ne izplača uvažati vsled nestabilne valute. Zato pritiskajo belgijska, holandska in poljska jajca, ki so sedaj šla v London in Pariz, na druga tržišča. Nadaljnji vzrok leži v tem, ker se trudijo lastniki hladilnega blaga

razprodati ga že v mesecu decembru. Vse to pritiska na cene, ki so danes pri tej kupčiji zelo negotove.

Razno

g Vinski trg. V zadnji dobi se postavljajo poročila o letošnji vinski letini v raznih vinarskih okoliših naše države, iz katerih je razvidno, da letošnja skupna vinska letina po količini presega povprečja zadnjih petih let. Na drugi strani pa je omeniti, da je letošnji pridelek po kakovosti prav različen. Medtem ko je na primer v Dravski banovini kakovost letošnjega pridelka izredno dobra, je v Banatu zaradi deževnega vremena in deloma na jugu zaradi suše kakovost precej trpela. Trgovina se za enkrat še ni razvila. Po objavljenih podatkih veljajo sedaj za novo vino naslednje cene za liter: V Banatu (Vršac, Bela cerkev) 0.70—1.60 Din, Srem 1—2 Din, Hrvatska in Slavonija 1.40—2.60 Din, Slovenija 2—5 Din, Krajina (Negotin) 0.80—1.50 Din, Srbija 1.20—2.20 Din, Hercegovina 2.25—3 Din, Dalmacija 1.20—2.40 Din.

g Izvoz naše pšenice na Češko. Češkoslovaška vlada je izdala za december dovoljenje za uvoz 6000 vagonov pšenice, in sicer 4000 vagonov iz naše države, in 2000 vagonov iz Romunije in drugih držav. Pri tem se cena jugoslovanski pšenici giblje precej višje nego cena romunski. Spričo velikega pomanjkanja domače pšenice in omejitve uvoza lahko drži jugoslovanska Privilegirana izvozna družba ceno 80 čeških kron za 100 kg franko Bratislava (134 Din), dočim se romunska banaška pšenica dobi po 60 Kč za stot.

g Naš žitni pridelok. Narodna banka je izdala definitivne podatke o našem žitnem pridelku v tekočem letu, iz katerih je razvidno, da je bil ta pridelok znatno večji, nego se ga je prvotno cenilo. Naj navedemo tukaj le naslednje končnoveljavne podatke. Pridelalo se je milijonov meterskih stotov: pšenice 27.78, ječmena 4.33,

rži 2.18 in ovsu 2.94. Po tej cenitvi se bo povečal produkcijski presežek pšenice, ki jo bo izvoziti, za 47.000 vagonov. Ker so v začetku cenili izvozno množino le na 30.000 vagonov, jo bomo sedaj lahko izvozili blizu 80.000 vagonov. Mogoče, da je to nekoliko pretirano, vendar je verjetno, da bomo lahko več izvozili, nego smo prvotno nameravali. Ker kaže, da se bo položaj na mednarodnem trgu v novem letu izboljšal, zato naša Privilegirana izvozna družba ne sili sedaj z izvozom, ker upa potem doseči ugodnejše cene. V primeri z lanskim pridelkom pšenice imamo letos za 7 milijonov več pridelka.

n Vinski zakon in kletarski tolmač. — V doglednem času izide precej obširna knjiga pod tem naslovom. Vsebovala ne bo samo zakona o vinu s pravilnikom in obrazci, marveč tudi stvarno kazalo, avtentični komentar, leksikalna tolmačenja za razumevanje zakona in pravilnika, strokovne razprave o najvažnejših vinskih boleznih in napakah, dovoljenih kletarskih manipulacijah itd., vse v zvezi, odnosno v skladu z zakonom o vinu. To bo važna pomožna knjiga za vinarje, vinarske in kletarske zadruga, kletarje, gostilničarje, trgovce z vinom in spirituozami ter za vinske konzumente in kletarske kontrolne organe. Snov za tisk je zbral in priredil Andrej Žmavc, direktor vinarske in sadjarske šole v p., vršilec dolžnosti kletarskega nadzornika Dravske banovine v Mariboru. Ker bo velikost naklade tega izdanja omejena na najnujnejše število izvodov, se interesentom priporoča, da že zdaj prijavijo omenjemu piscu in izdajatelju, koliko lomadov knjige naj zanje rezervira.

ga Izreži si podplate iz časopisnega papirja in devaj vsak dan druge v obutev. To vleče nase vlago, drži toploto.

ga Motvoz se ne zmochi, če ga namochiš v galunovi raztopini ali če ga namažeš z mehkim voskom ali milom.